

Nejvyšší soud jako soud zrušovací, jednáje v neveřejném sezení o zmateční stížnosti obžalované do rozsudku krajského jakožto nalézacího soudu v Č. Budějovicích ze dne 27. srpna 1921, kterýmž byla stěžovatelka uznána vinnou zločinem podvodu dle §§ 197, 199 lit. c) tr. zák., zrušil dle § 290 tr. ř. napadený rozsudek a vrátil věc soudu nalézacímu, by ji znovu projednal a rozhodl.

Důvody:

Všeobecné skutkové známky podvodu dle § 197 tr. zák., totiž lstivé předstírání nebo jednání a uvedení v omyl, jsou obsaženy v popisu skutku dle § 199 lit. c) tr. zák., čili jinými slovy, tento speciální předpis trestního zákona ohledně nepravých, pokud se týče méně obsažných měr a vah, užívaných ve veřejné živnosti, nahraňuje všeobecné známky podvodu, uvedené v § 197 tr. zák. slovy »kdo lstivým předstíráním nebo jednáním jiného uvede v omyl«. V tomto speciálním předpisu zákona není však obsažena hlavní známka podvodu, týkající se podvodného úmyslu, vyjádřená ve všeobecném předpisu § 197 tr. zák. slovy »jímž někdo, budiž to stát, obec nějaká neb jiná osoba, na svém majetku neb na jiných právech škodu trpěti má«. Tento podvodný úmysl, k skutkové podstatě zločinu podvodu dle §§ 197, 199 lit. c) tr. zák. nutný, musí býti zvláště zjištěn. K skutkové podstatě uvedeného zločinu nestačí užívání nepravých neb méně obsažných měr a vah ve veřejné živnosti, tato skutková podstata by tvořila nanejvýše skutkovou podstatu přestupku proti řádu cejchovnímu, pokud se týče živnostenskému. Ke skutkové podstatě zločinu podvodu jest potřeba v první řadě zjištění podvodného úmyslu, směřujícího k poškození osoby třetí na jejím majetku neb právech. Ani spis obžalovací ani napadený rozsudek se však touto skutkovou náležitostí zločinu podvodu ani ve výroku ani v důvodech nezabývají. Ani zmateční stížnost se tímto nedostatkem skutkové podstaty činu, pro nějž stěžovatelka byla odsouzena, nezabývá a napadenému rozsudku nedostatek zjištění a důvodů v tomto směru nevytýká. Soud zrušovací, zkoumaje vzhledem ke zmateční stížnosti spisy, shledal, že bylo zákona trestního na škodu obžalované nesprávně užito (§ 281 čís. 9 a) tr. ř.) a z povinnosti úřední tak rozhodl, jako by dotčená příčina zmatečnosti byla bývala uvedena a dle § 290 tr. ř. rozsudek zrušil.

Čís. 618.

Ke skutkové podstatě § 305 tr. zák. se nevyhledává ani slavnostní formy vychvalování činů zákonem zakázaných anebo nemravných, ani, by vychvalované činy byly již předsevzaty.

(Rozh. ze dne 1. prosince 1921, Kr I 371/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověl po ústním líčení zmateční stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Chrudimi ze dne 23. února 1921, pokud jím byl obžalovaný podle § 259 čís. 3 tr. ř. sprostěn z obžaloby pro přečin podle § 305 tr. zák., napadený rozsudek zrušil a vrátil věc nalézacímu soudu, by ji znovu projednal a rozhodl.

D ů v o d y:

Nalézací soud zjistil, že obžalovaný, známý jako organisátor dělnictva, který rád řeční na schůzích, projevil v druhé polovici prosince 1920 na obecním úřadě v U. u přítomnosti Josefa Ch. ml. a Josefa Ch. st., tedy před více osobami, způsobem v § 303 tr. zák. naznačeným, svou nelibost nad úředním zákazem tábora, který se měl konati v H., slovy: dělníci to provedli špatně, měli v noci obklopiti město H., ze čtyř stran zapáliti a pak by se při tom dalo něco dělat (rabovat). První soud neshledal v citovaném výroku objektivní skutkové podstaty přečinu dle § 305 tr. zák., s odůvodněním, že obžalovaný nevychvaloval nezákonného činu způsobem slavnostním, jak žádá § 305 tr. zák., nýbrž pouze projevil »osobní názor prostého dělníka za osobního rozhovoru se sousedem«, a poněvadž dále vychvalování neb ospravedlňování nezákonných činů je trestno jen tenkrát, týká-li se činů, které se již někdy nebo někde skutečně staly, kterážto náležitost zde chybí. I ten i onen náhled rozsudku jest právně mylným. Pokud jde o způsob, jak se má státi výrok, vychvalující činy nemravné a nezákonné, stanoví § 305 tr. zák. poukazem na § 303 tr. zák., že výrok musí býti pronesen veřejně nebo před více lidmi. V daném případě byl pronesen výrok před dvěma, tudíž více lidmi a jest zde tedy tato zákonná podmínka splněna. Druhý případ § 305 tr. zák. zahrnuje jednak schvalování činů nemravných nebo nezákonných (v zákoně: slova »vychvaluje, omlouvá«) jednak vyzývání k nim (v zákoně: »vybízí, podněcuje, svěsti hledí«). Že by se schvalování musilo státi způsobem slavnostním, nelze dovozovati ani ze znění zákona ani z významu použitých výrazů. Nestačilo by ovšem, kdyby pachatel výrok pronesl pouze pro sebe a ve stavu opilém, kterýž případ má na mysli rozhodnutí (čís. 875), o něž se rozsudek opírá, stačí však pronesení výroku ve stavu střízlivém vůči dvěma osobám, výkladům obžalovaného naslouchajícím, jejichž etické a právní názory mohly býti takovou řečí zviklány. Ze všeobecného znění § 305 tr. zák. nelze dále dovozovati, že zákon omezuje trestnost vychvalování nezákonných a nemravných jednání na vychvalování činů trestných, skutečně již spáchaných. Právě z rozdílu, mezi § 305 a 9 tr. zák. dlužno dovozovati, že oním ustanovením postihuje zákon trestem všeobecné vyzývání ku spáchání činů trestných, individuálně neurčitých, nebo jich vychvalování, v tomto případě bez ohledu na to, byly-li spáchány čili nic, kdežto druhé ustanovení předpokládá svádění k činu trestnému individuálně určitému. Poněvadž motivem zákonodárcovým při § 305 tr. zák. nepochybně bylo zabrániti, aby výchovou vštípeným názorem občanů o zavržitelnosti a špatnosti činů zákonem zakázaných a nemravných nebylo otřásáno a úcta k zákonům byla zachována a poněvadž dále vychvalování činů nezákonných a nemravných, které nebyly spáchány, jest pro stát stejně nebezpečným jako vychvalování trestných činů spáchaných, dlužno podřadovati pod všeobecné znění § 305 tr. zák. wszelké vychvalování činů nezákonných, ať již byly spáchány čili nic. Že pak v tomto případě schvaloval obžalovaný svým výrokiem žhářství a plenění (krádeže) při požáru, tedy činy nejen zákonem zakázané a nemravné, nýbrž i trestné, netřeba blíže dovozovati. Budiž ještě podotčeno, že po stránce subjektivní stačí vědomí pachatele, že svým činem — způsobem pro jiné seznatelným (»veřejně, před více lidmi«) schvaluje nebo omlouvá

činy zákonem zapovězené. Poněvadž se prvý soud vycházejí z nesprávného právního posouzení věci otázkou subjektivní viny vůbec nezabýval, jest odůvodněno rozsudek zrušiti a uznati, jak shora uvedeno.

Čís. 619.

Není zmatečností dle čís. 7 § 281 tr. ř., nebylo-li částečné sprostění obžalovaného pojato do rozsudečného výroku, jakmile jest patrno z rozsudečných důvodů.

(Rozh. ze dne 1. prosince 1921, Kr I 372/21.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací vyhověv po ústním líčení z jiných důvodů zmatečností stížnosti státního zastupitelství do rozsudku krajského soudu v Chrudimi ze dne 10. března 1921, pokud jím obžalovaný nebyl uznán vinným přečinem § 284 tr. zák. — uvedl též v

d ů v o d e c h :

Naproti tomu není stížnost odůvodněna, pokud uplatňuje důvod zmatečnosti č. 7 § 281 tr. ř., dovozujíc, že soud nevyřídil obžalobu, nepojav sprostující výrok ohledně přečinu dle § 284 tr. zák. do výroku rozsudku. Stížnost má sice pravdu v tom, že § 284 tr. zák. obsahuje předpis práva materiálního, stanově podmínky, za nichž nastupuje pro přečin § 283 tr. zák. vyšší sazba trestní. Bylo-li pro toto materiální ustanovení žalováno, musí se arci soud žalobním dějem také po této stránce zabývati. To se v tomto případě stalo. Okolnost, že částečné sprostění obžalovaného nebylo pojato do rozsudečného výroku, jest sice pokleskem proti formálnímu předpisu § 259 tr. ř., avšak nečiní rozsudek zmatečným, jakmile jest sprostění patrno z rozsudečných důvodů a tím dána obžalovanému záruka, že nebude znova pro týž čin stihán.

Čís. 620.

Úkon náboženský nepozbývá ochrany § 303 tr. zák. tím, že se duchovní při něm nechová zcela přístojně napadaje najmě jednotlivce. Tonu, kdo byl duchovním při náboženském úkonu uražen, není dovoleno, by na bohoslužebném místě na urážku reagoval.

(Rozh. ze dne 1. prosince 1921, Kr II 292/20.)

Nejvyšší soud jako soud zrušovací, vyhověv po ústním líčení z jiných důvodů zmatečností stížnosti obžalované do rozsudku krajského soudu v Novém Jičíně ze dne 28. srpna 1920, jímž byla stěžovatelka uznána vinnou přečinem podle § 303 tr. zák. — uvedl též

v d ů v o d e c h :

Uplatňujíc důvody zmatečnosti dle § 281 čís. 5 a 9 a) tr. ř., dovozuje stížnost, že § 303 tr. zák. poskytuje náboženskému služebníku ochranu